

Metsähallitus, Kiinteistökehitys
PL 81
90191 OULU

MUISTUTUS

27.7.2017 MH2043/2017/00.05.00

Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto
PL 293
Linnankatu 1-3
90101 Oulu

Viite: PSAVI/3224/2015

Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto pyytää Metsähallitukselta lausuntoa koskien Hannukainen Mining Oy:n hakemusta Hannukaisen ja Rautuvaaran kaivoshankkeen ympäristö- ja vesitalouslupaa Kolarissa. Hannukainen Mining Oy hakee ympäristö- ja vesitalouslupaa Hannukaisen ja Rautuvaaran kaivoshankkeelle. Ympäristönsuojelulain mukaista lupaa haetaan malmin louhinnalle, rikastamiselle, kaivannaisjätteen sijoittamiselle jätealueille, kaivumaiden hyödyntämiselle, rakentamisessa käytettävän tarvekiven louhinnalle, putkilinjojen rakentamiselle, uusien ojien kaivulle, käsiteltyjen jätevesien johtamiselle purkuputkessa Muonionjokeen ja aluekuivatusvesien johtamiselle Hannukaisen alueelta Äkäsjokeen, Valkeajokeen ja Kuerjokeen ja Rautuvaaran alueelta Niesajokeen sekä kaivoshankkeen toteuttamiseen liittyville toiminnoille, kuten energiantuotannolle, polttoaineenjakuasemille, kemikaalivarastoille, kaikkeen näihin toimintoihin liittyvälle rakennustoiminnalle ja ratapihan rakentamiselle.

Vesilain mukaista lupaa haetaan muun muassa putkilinjojen vesistöjen ylityksille, louhosten kuivatukselle, pohjavesipinnan alentamiselle, vesivarastoaltaan, rikastushiekka-altaan ja selkeytysaltaan patojen rakentamiselle, Kivivuopionojan uudelle uomalle, Laurinojan kuivatukselle ja purkuputken rakentamiselle Muonionjoen ranta-alueelle. Hankkeen myötä tuhoutuville/muuttuville lähdekohteille haetaan vesiluontotyyppien suojeluun liittyvää poikkeamislupaa.

Lisäksi haetaan lupaa aloittaa ympäristönsuojelulain mukaisen kaivoshankkeen toteuttamisen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta sekä oikeuden ryhtyä ennen vesilupapäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin. Valmistelevien töiden ja toiminnan aloittamista varten hakija esittää vakuuden asettamista, jonka arvo on yhteensä 600 000 E.

Yleistä

Hannukaisen kaivoshankkeessa hyödynnetään Kolarin kunnassa sijaitsevia rauta-kupari-kulta malmiesiintymiä (nk. IOCG iron ore-copper-gold). Kaivoksen päätuote tulee olemaan magnetiitti (Fe_3O_4) ja sivutuotteena saadaan kupari-kultarikastetta. Kaivospiirin koko tulee olemaan noin 30 km². Hankkeessa malmia tullaan louhimaan kahdesta avolouhoksesta (Hannukainen ja Kuervitikko) 6-7 Mt per vuosi, joista saadaan rautarikastetta yhteensä n. 2 Mt vuodessa. Kupari- ja kultarikasteen vuosituotanto on 20 000-60 000 tonnia. Muodostuvan sivukiven ja irtomaan määrä vuodessa on keskimäärin 26 Mt ja rikastushiekkaa muodostuu n. 4.4 Mt vuodessa. Kaivoksen suunniteltu elinikä on 27 vuotta (2018-2044), joista tuotannossa 17 vuotta. Kaivoksen vuosinettotase kasvaa toiminnan aikana keskimääräisenä vesivuotena tasolta 2 Mm³/a tasolle 8,9 Mm³/a. Toiminnasta syntyviä käsiteltyjä jätevesiä johdetaan Muonionjokeen ja aluevesiä Niesajokeen ja Äkäsjokeen.

Hanke sisältää paitsi Hannukaisen ja Kuervitikon avolouhokset myös kolme sivukivialuetta, Hannukaisen meluvallin, vesivarastoaltaan, murskaamon, malmikuljettimen, rikastamon, rikastushiekka-alueen, tarvittavat tiet, voimajohdon ja kuljetushinnan sekä ratapihan rikasteen junaan lastaamista varten. Louhokset, sivukivialueet, vesivarastoallas ja esimurskaamo sijaitsevat Hannukaisen alueella, Rautuvaaran alueella sijaitsevat rikastamo ja rikastushiekka-allas.

Metsähallituksen asema muistutuksen antajana

Metsähallitus hallinnoi ja hoitaa valtion omistamia maa- ja vesialueita. Hannukaisen suunnitellun kaivoshankkeen kaivospiiri sijaitsee osittain Suomen valtion omistamilla ja Metsähallituksen hallinnassa olevilla mailla (Valtion metsämaa). Metsähallitus on kaivospiirin suurin yksittäinen maanomistaja. Kaivospiiri sijoittuu pääosin Metsähallituksen hallinnassa olevalle kiinteistölle Kolarin valtionmaa, Ylläs RN:o 273-893-10-1. Kaivoksen vaikutusalueella oleva Niesaselän Natura 2000-alue on Metsähallituksen hallinnassa. Metsähallitus hallinnoi valtion vesialueita, lukuunottamatta Tornionjoen-Muoniojoen Natura-aluetta, jonka haltijaviranomainen on Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Perämeren kansallispuisto, Natura 2000-alueet ja yleiset vesialueet kuuluvat myös Metsähallituksen hallinnoimiin vesialueisiin.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan asiaa ratkaistaessa tulisi huomioida seuraavat näkökohdat;

Natura 2000 -alueet

Metsähallituksen hallinnassa oleva Niesaselän (FI130 0706, SAC) Natura -alue sijaitsee noin 1,5 kilometrin etäisyydellä Rautuvaarasta. Hannukaisen louhosalue sijaitsee lähimmillään noin kuuden ja Kuervitikon louhos yli kahdeksan kilometrin etäisyydellä Natura alueesta. Hankkeen vaikutuksia Niesaselän alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvioihin on arvioitu Ramboll Oy:n laatimassa Natura -arvioinnissa (7.5.2014). Ympäristöluvan yhteydessä pölyämisen osalta tietoja on täydennetty 11.4.2016 päivätyssä Ramboll Oy:n laatimassa Hannukaisen kaivoksen pölyselvityksessä. Natura -arvioinnin mukaan pölyämisen vaikutukset saattavat ulottua Natura-alueelle, mutta pölyn ja ilman epäpuhtauksien vaikutuksia vähentää alueella vallitsevat alhaiset tuulennopeudet ja vallitseva tuulensuunta lounaasta ts. Natura -alueelta poispäin. Vaikutuksia voidaan vähentää käyttämällä kaikissa työvaiheissa tehokkaita pölyntorjuntatoimenpiteitä.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan arviointia voidaan pitää Niesaselän Natura -alueen osalta asianmukaisena ja Natura -arvioinnin johtopäätös siitä, että hankkeen vaikutukset ko. Natura -alueen suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin ovat merkittävydeltään vähäisiä, on oikea.

Tornionjoen-Muonionjoen (FI 130 1912) Natura alueen osalta Metsähallituksella ei ole luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista roolia luonnonsuojelualueen haltijaviranomaisena vaan Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii vesija ympäristönsuojelulain sekä koskiensuojelulain nojalla suojellun Natura -alueen hoidosta vastaavana organisaationa.

Metsähallitus hallinnoi Natura-alueita Perämerellä: Perämeren kansallispuistoa (FI 130 0301), Perämeren saaria (FI 130 0302), Röyttää (FI 110 0602) sekä Perämeren yleisiä vesialueita. Kun selviää, kuinka suuri osa Muonionjokeen johdettavan jätevesien haitta-aineista päätyy Perämereen, voi olla tarpeellista miettiä kuormituksen vaikutuksia Perämeren Natura-alueisiin.

Lähteet

Toiminnanharjoittaja hakee vesilain 1 luvun 17 a §:n mukaista lupaa poiketa luonnontilaisten lähteiden muuttamiskiellostä. Tuhoutuvia lähteitä on yhteensä 23 kpl, näistä 5 kpl Rautuvaaran alueella ja 18 kpl Hannukaisen alueella. Lisäksi Hannukaisen alueella on 18 lähettä, joihin voi kohdistua kuivattavia vaikutuksia pitkällä aikavälillä. Lähteiden suojelutasoa on hakemuksessa ja sen täydennyksessä esitetyn tiedon perusteella vaikea arvioida kun 20 kilometrin etäisyydellä olevien lähteiden osalta ei ole käytettävissä samanlaista tietoa mm. niiden lajistosta. Mikäli alueellisesti tuhoutuu tai todennäköisesti heikentyy lähes kolmasosa alueen lähteistä, olisi täydennyksessä esitetty väite, ettei lähteikköjen suojelutavoite vaarannu, vaatinut tarkempia perusteluja ja arviointikriteerien esittämistä.

Huomioitavaa on, että erityisesti suojeltavien tai rauhoitettujen sammalten esiintyminen lähdekohteilla Lapissa on epätodennäköistä, ellei lähteeseen liity lettoa. Tämän vuoksi lähteiden ravinteisuustasojen kirjaaminen olisi tärkeää. Lisäksi huomioina, että hakemuksessa esitetty etelämpurosammalen nykyinen nimi on kalkkipurosammal. Kaihelelväsammalen osalta voi todeta, että lajin esiintyminen alueella on mahdollista, mutta kyse ei ole lähteissä vaan kalkkikallioilla esiintyvistä lajista.

Perämeren kansallispuisto ja yleiset vesialueet

Perämeren kansallispuisto, Natura 2000-alueet sekä yleiset vesialueet Perämerellä ovat Metsähallituksen hallinnoimia. Hannukaisen kaivosalueen ympäristö- ja vesitalousluvan mukaan Muonionjokeen johdettavien jätevesien on arvioitu olevan keskeisten kuormitteiden osalta vuositasolla enimmillään: alumiini 2,7 t, fosfori 2,1 t, kalium 351 t, kloori 201 t, kupari 1,8 t, magnesium 119 t, natrium 352 t, nikkeli 0,7 t, sinkki 0,2 t, sulfaatti 4 000 t, typpi 307 t ja uraani 0,2 kg. Muonionjoki laskee suoraan Tornionjokeen, joka laskee suoraan Perämereen. Seitsemäntoista vuoden kaivoksen toiminta-ajalla kaivoksen päästöjen määrä voi olla merkittävä Perämeren Natura-alueelle ja yleisille vesialueille.

Hannukainen Mining hakee mm. lupaa johtaa Muonionjokeen vuositasolla enimmillään 307 tonnia typpeä. Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma 2016-2021 sanoo yksiselitteisesti, että mikäli Itämeren hyvä ekologinen tila aiotaan saavuttaa tavoitevuoteen 2021 mennessä, koko Suomen Itämeren ravinnekuormitusta tulee vähentää typen kohdalta 6600 tonnia vuoden 2020 loppuun mennessä. Perämeren kohdalla tämä tarkoittaa vähintään 900 vuotuisen typpitonin vähentämistä (Taulukko 1. sivu 41, Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma 2016-2021, toimittaja Laamanen, Ympäristöministeriön raportteja 5/2016).

Koko Hannukainen Mining -hankkeen YVA- ja lupahakuvaiheessa ei ole missään vaiheessa tullut ilmi, kuinka paljon esim. vuotuisesta Muonionjokeen laskettavasta typpimäärästä päätty lopulta Perämereen eli kuinka suuren kuormitusriskin yläjuoksulla sijaitseva kaivos tuottaa Perämeren herkkään ekologiseen tilaan. Sama pätee muihin Muonionjokeen johdettaviin päästöihin. Pohjois-Suomen joet ovat suureksi osaksi melko karuja ja kasviplankton- ja muu ravinteita kuten typpeä käyttävä perustuotanto on suhteellisen vähäistä, jolloin on mahdollista, että suuri osa Muonionjokeen laskettavasta tyypestä päätty suoraan perustuotannolle käyttökelpoisessa muodossa Perämereen ja vaikuttaa siten suoraan Perämerta rehevöittävästi.

Toimenpide REHEV4 Merenhoitosuunnitelmassa tähtää mereen laskevien virtavesien herkkien eliölajien elinympäristöjen parantamiseen. ”Toimenpiteessä kehitetään uusia kiintoaine- ja ravinnekuormitusta vähentäviä menetelmiä ja toteutetaan pilottihankkeita sopivilla virtavesialueilla ja niiden valuma-alueilla, erityisesti alueilla, joilla on merkittäviä joessa lisääntyvien, mutta pääosin meressä elävien lajien populaatioita. Toimenpiteessä selvitetään myös vaikutuksia vesistön ravinnekuormitukseen ja -pitoisuuksiin.” Hannukainen Mining -hanke voisi hyötyä REHEV4-toimenpiteen pilottikokeilujen mahdollisista ratkaisuehdotuksista suunnitellessaan vesistöhaittojen minimoimista.

Ennen ympäristö- ja vesitalouslupahakemuksen hyväksymistä tulisi tietää, kuinka paljon vuotuisesta Muonionjokeen laskettavasta typestä päätyy Perämereen, ja missä muodossa, ja onko tällä määrällä epäsuotuisa vaikutus merenhoitosuunnitelmaan ja Perämeren typen vähentämistavoitteeseen. Lisäksi pitäisi ottaa huomioon, kuinka muut saman vesistön varrella olevat kaivokset vaikuttavat ja tulevat tulevaisuudessa vaikuttamaan Perämeren ravinnetilanteeseen. Samoin tulisi selvittää myös muiden jätevesien mukana Muonionjokeen kulkeutuvien haitallisten aineiden vaikutus Perämeren ympäristölle. Perämeren kansallispuisto on suosittu matkailukohde ja Perämeren alueella toimii myös ammattikalastajia. Kaivoksen päästöillä voi olla negatiivisia vaikutuksia Perämeren alueen ammattikalastukselle, virkistyskäytölle ja matkailulle, joten ennen lupahakemuksen hyväksymistä tulisi tehdä kattava selvitys ympäristövaikutuksista.

Vaikutus vesienhoitosuunnitelmissa esitettyyn vesien tilaan ja tilatavoitteiden toteutumiseen

Hankkeen seurauksena kaivoksen vaikutuspiirissä olevien vesistöjen ekologisen tilan ei arvioida heikentyvän, lukuun ottamatta Niesajokea, jonka hyvä ekologinen tila saattaa heiketä hydrologis-morfologisen muuttuneisuuden vuoksi (veden virtaama vähenee kaivoksen toiminta-aikana) ja joen fysikaaliskemiallinen ja biologinen tila saattaa heikentyä kaivostoiminnan jälkeen. Näin ollen kaivoshanke saattaa vaarantaa vesienhoitosuunnitelman mukaisia tavoitteita Niesajoen osalta. Vesienhoitolain ympäristötavoitteiden poikkeussäännöstä ei ole mahdollista soveltaa pintaveden kemiallisen tilan luokitteluun, joten kyse on keskeisestä asiasta luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa.

Hannukaisen kaivoksen yhteensopivuutta vesienhoidon ympäristötavoitteisiin arvioitaessa tulisi huomioida myös se, että Tornionjoen-Muonionjoen Natura-alue sisältyy vesipuitedirektiivin artikla 6 mukaiseen rekisteriin (ns. suojelualuerekisteri). Alueen valinnan perusteena ovat olleet jokireitit -luontotyyppi sekä lohikalat. Alueen ottaminen rekisteriin korostaa Natura -alueen merkitystä ja huomioonottamista lupaprosesseissa.

Esitetyn lupa-anomuksen mukaan Muonionjokeen johdettavien käsiteltyjen jätevesien pitoisuudet mm. metallien (mm. Cu, Ni), typen ja sulfaattien osalta ovat suhteellisen korkeita. Esimerkiksi Hannukaisen ympäristö- ja vesitalousluvassa kokonaistyyppipitoisuuden raja-arvoksi esitetty 50 mg/l on yli kolminkertainen verrattuna esim. Kevitsan nikkeli-kuparikaivoksen myönnetyn ympäristö- ja vesitalousluvan vastaavaan kokonaistyyppipitoisuuden raja-arvoon 14 mg/l. Ruotsin Kaunisvaaran kaivoshanke on mahdollisesti uudelleenkäynnistymässä tulevaisuudessa, ja kahden toimivan kaivoksen jätevesien johdatuksella Muonionjokeen voi olla merkittäviä vaikutuksia paitsi Tornionjoen-Muonionjoen Natura-alueelle myös Perämeren Natura-suojelluille merialueille sekä Perämeren kansallispuiston luonnolle sekä yleisille vesialueille. Toiminnassa olleen Kaunisvaaran kaivoksen tuotanto tuli ainoastaan yhdestä avolouhoksesta, matalasulfidista rautamalmia sisältävästä Tapulin avolouhoksesta. Täydessä tuotannossa Kaunisvaaran kaivoskompleksi sisältää Tapulin avolouhoksen lisäksi myös Stora Sahavaaran avolouhoksen, jonka rautamalmin sulfidipitoisuus (rikkipitoisuus) on korkeampi kuin Tapulin ja vaatii rikastettaessa vaahdotuskäsittelyn. Ennen kuin selviää, kuinka paljon Muonionjokeen johdettavista kaivosten jätevesien päästöistä päätyy Perämereen ei ole mahdollista arvioida, kuinka kaivostoiminta vaikuttaa vesien tilaan ja Suomen merenhoitosuunnitelmaan Perämeren alueella.

Metsähallitus muistuttaa, että kaivosyhtiön pitäisi pystyä arvioimaan poistoputkea myöten Muonionjokeen kulkeutuvien haitta-aineiden määrät (vaahdotusprosessi) ja haitallisuus vesieliöille ja kaloille myös mm. ksantaattien osalta. Ksantaatit ovat vaahdotusprosessissa käytettyjä aineita, jotka ovat myrkyllisiä vesieliöstölle.

Kaivoksesta aiheutuvat haitat kalataloudelle:

Muonion-Tornionjoki sivuhaaroinen on mittaamattoman arvokas vaelluskalojen (lohi, meritaimen, siika) lisääntymisalue. Meritaimen luokitellaan uhanalaiseksi ja Äkäsjoki sivuhaaroinen sekä Kuerjoki ovat Muonion-Tornionjoen meritaimenen viimeisimpiä lisääntymisalueita Suomen puolella. Tornionjoen lohikanta on Itämeren lohikannoista monimuotoisin.

Kaivoksen alapuolisen valuma-alueen vaikutusalueen jokivesillä Metsähallitus edellyttää tehtävän kalastoselvitykset sähkökalastuksilla ennen kaivostoiminnan aloittamista ja jatkossa määrääjain, jotta voidaan nähdä mahdolliset haitat kalastolle. Aiemmat selvitykset ovat vuodelta 2007.

Kaivostoiminnasta aiheutuvan mahdollisen kiintoaineksen kulkeutumisen selvittämiseksi alapuolisille vesialueille Metsähallitus edellyttää tehtävän jo ennen kaivostoiminnan aloittamista ja jatkossa määrääjain näytteenottopisteitä, sekä vesinäytteiden ottamista, joista Metsähallitus edellyttää selvittävän kaivostoiminnassa käytettävien erilaisten kemikaalien/metallien mahdollista esiintymistä vedessä. Lisäksi Metsähallitus edellyttää virtaamamittausta

vesinäytteiden oton yhteyteen, jotta päästään toteamaan todelliset kuormitusmäärät.

Purkuvesien johtamista putkella Tornion-Muonionjokeen/Äkäsjokeen Metsähallitus edellyttää purkuvesien ainepitoisuuksien tehokasta puhdistusta ja laimentamista, sillä pistemäinen kuormitus aiheuttaa suuremman uhkan alapuolisen vesialueen kalastus- ja virkistyskäytölle.

Päästöjen vaikutukset matkailuelinkeinoihin

Metsähallitus haluaa Pallas-Yllästunturin kansallispuiston haltijana kiinnittää huomiota siihen, että Hannukaisen kaivoksen etäisyys kansallispuistoon on noin 8 kilometriä. Kaivostoiminnan vaikutukset tulevat kohdistumaan sekä kansallispuistoon, että sitä ympäröiviin matkailukeskuksiin. Selvitettäessä kaivoshankkeen päästöjen vaikutuksia matkailuelinkeinoihin (täydennyspyynnön kohta 115) ei huomioida sitä, että kaivoksen päästöjen aiheuttamat vaikutukset ovat alueen markkinoinnin kannalta ristiriidassa. Taloudellisesti negatiiviset vaikutukset matkailuun ovat todennäköisiä kaivostoiminnan muuttaessa kansallispuiston tavoitemielikuvaa epäuskottavaksi. Kansallispuiston matkailuvaltteja ovat mm. ”Euroopan puhtain ilma”, ”Luonnonrauha matkailukeskusten palveluiden äärellä” sekä ”Luonnonvalon mm. revontulien bongauspaikka”.

Metsähallituksella on myynnissä merkittävä määrä loma-asuntotontteja Ylläksellä. Jo nyt kaivoksen mahdollinen saapuminen alueelle on hiljentänyt kysyntää verrattuna esimerkiksi Leville tai Saariselälle. Pelko kaivoksen saapumisesta alueelle kuuluu asiakaskunnassa ja on vaikuttanut yrittäjien investointeihin. Kaivoshankkeen elinikä on vain parikymmentä vuotta ja kaivostoiminnan loputtua alueelle jää sekä näkyviä ympäristövaikutuksia että vaikutuksia vesistöihin. Äkäsjokivarren asukkaille kaivokselta tulevat melu- ja pölyhaitat ovat merkittäviä kuten myös mahdollinen valli on näköhaitta (Metsähallituksen lausunto Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavaan 6.2.2017). Asiakkaat ovat ilmaisseet huolensa myös uraanin esiintymisestä Hannukaisen kaivosalueella.

Myös kalastus on merkittävä osa alueen matkailua. Mahdolliset vesistöön kohdistuvat pienetkin päästöt ja epäpuhtaudet sekä mielikuvat kaloihin liittyvistä terveysriskeistä ovat merkittävä riski alueen matkailulle. Tornion-Muonionjoen merkitys rajajoen kunnille mm. matkailun ja virkistyskäytön suhteen on merkittävä. Siten lupaa myönnettäessä tulisi huomioida kaivoksen vaikutukset paitsi lohelle ja meritaimenelle myös Muonion-Torniojokeen rajoittuvien rajakuntien matkailu, joka perustuu pitkälti luontomatkailuun, puhtaaseen luontoon ja kesäisin lohimatkailuun. Alueen kiinnostavuus kalastusalueena heikkenee, mikäli kaivoksella on vaikutuksia alueen vesieliöstöön ja loheen. Kaivoksen vaikutusalue matkailulle ulottuu aina Perämeren alueelle asti, jossa on ympärivuotista matkailutoimintaa.

Lisäksi Metsähallitus kiinnittää huomioihin siihen, että tunnistettaessa päästöjen vaikutuksia matkailuelinkeinoin, ei huomioida lainkaan kaivosaluetta sivuavien Äkäsjoen ja Kuerjoen merkitystä melontareitteinä. Kaivostoiminnan aiheuttavat päästöt tulevat vaikuttamaan erityisesti em. reittien vetovoimaisuuteen.

Vaikutukset porotaloudelle

Kaivospiiri sijaitsee valtion maiden osalta poronhoitolain 2 §:ssä mainitulla erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella. Valtion maata edellä mainitulla alueella ei saa käyttää siten, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Poronhoitolain 53 §:n mukaan suunnitellessaan valtion maita koskevia poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä valtion viranomaisten on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa. Hakemusasiakirjoissa sanotaan, että hakija neuvottelee Kolarin ja Muonion paliskuntien kanssa hankkeen poronhoidolle mahdollisesti aiheuttamien haittojen lieventämisestä ja kompensoinnista. Tämä tulee olla luonnollisesti lähtökohta, mutta hakemuksessa ei varsinaisesti kerrota, millä tavoin porotalouden mahdolliset vahingot ja haitat tultaisiin huomioimaan tulevassa lupapäätöksessä.

Vaikutukset metsätaloudelle

Ympäristö- ja vesitalouslupahakemukseen sisältyy myös hihnakuljettimen rakentaminen Hannukaisesta Rautuvaaraan murskatun malmin kuljettamista varten. Hakemuksen liitteessä 6 on kuvaus kuljettimen maastolinjauksesta ja ylitettävistä teistä ja vesimuodostumista. Metsähallituksen kannalta tärkeät kuljettimen tienylityspaikat ovat Pakassaivontie ja Äkäsjoentieltä Saivoharjuille yksityismaan soranottoalueelle johtava tie. Hakemuksen liitteessä olevassa kartassa näiden osalta on todettu, että ”kuljetin nostetaan vähintään 3 m korkeuteen”. Ottaen huomioon, että po. tiet ovat metsäteitä ja niitä käytetään jatkuvasti puutavaran kuljetuksiin ja metsäkoneiden siirtokuljetuksiin, tulee kuljetin nostaa näissä tienylityksissä vähintään viiden (5) metrin korkeuteen. Ylityksissä tulee huomioida myös teille muodostuva talviaikainen lumipolanne. Asia on tuotu esiin aiemmin kaivosyhtiön ja Metsähallituksen välisissä keskusteluissa. Lisäksi kaivosyhtiöltä on edellytetty, että se rakentaa korvaavat metsätieyhteydet niille metsäteille, joiden käyttö kaivostoiminnan alettua ja jatkuessa ei ole enää mahdollista. Täten kaivostoiminnan edetessä ja Pakasaivon tieltä Kuervaaraan kulkevan tieyhteyden katkettua, tulee kaivosyhtiön tehdä korvaava tieyhteys Kuervaaraan Äkäsjoentieltä. Lisäksi tulee turvata kulkumahdollisuus Rautuvaaran itäpuolisille metsätalousalueille Rautuvaaran altaan eteläpuolisen padon kautta.

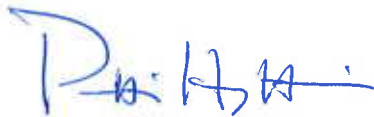
Ympäristölupapäätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Hakija on esittänyt lupapäätöksen täytäntöönpanoa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Metsähallitus toteaa, että lupamenettelylle tyypillisen ennakoalvontaluonteen vuoksi ympäristönsuojelulaissa on pääsääntönä, ettei ympäristöluvanvaraista toimintaa saa aloittaa ennen, kuin siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen. Mikäli tästä lähtökohdasta kuitenkin poikettaisiin, ympäristönsuojelulain 101 §:ssä mainitaan täytäntöönpanomääräyksen edellytykset. Lainkohdan mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

Metsähallitus toteaa, että kyseessä olevan ympäristölupaa edellyttävän toiminnan vaikutukset ympäristölle ja alueen luonnonarvoille ovat epävarmoja ja toteutuessaan peruuttamattomia. Metsähallituksen mielestä ei voida pois sulkea riskiä sille, että muutoksenhaku kävisi täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi.

Lisätietoja muistutuksesta antaa kaivannaisalan asiantuntija Jenni Hasa (jenni.hasa@metsa.fi, p. 040 4823961).

Muistutuksen valmisteluun ovat osallistuneet erikoissuunnittelijat Liinu Törvi ja Riikka Juutinen Luontopalveluista, Perämeren aluemeribiologi Essi Keskinen Luontopalveluista, myyntineuvottelija Ulla-Maija Kaltiokumpu Kiinteistökehityksestä, kaivannaisalan asiantuntija Jenni Hasa ja kiviainespäällikkö Mika Hytönen Kiinteistökehityksestä, suunnittelijat Tapani Partanen ja Jyrki Satta Eräpalveluista sekä suunnittelupäällikkö Lauri Karvonen Metsätaloudesta.

Pentti Hyttinen
Pääjohtaja
Metsähallitus

